

132 Deelname door landbouwers aan voedselkwaliteitsregelingen

Relevante artikel(en)

- Artikel 20(c)(ii) en 32 van Verordening (EG) No. 1698/2005.
- Artikel 22 en Annex II punt 5.3.1.3.2 van Verordening (EG) No. 1974/2006.

Maatregelcode: 132

Beweegredenen voor steunverlening

Landbouwproducten geproduceerd onder een voedselkwaliteitsregeling kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het verduurzamen en vergroten van het concurrentievermogen van de landbouw. De herkenbaarheid van landbouwproducten geproduceerd onder een voedselkwaliteitsregeling maakt het voor consumenten makkelijk om een weloverwogen keuze te maken.

Nederland meent dat de herkenbaarheid van dit soort producten in de winkel van belang is voor het goed laten werken van de markt. Consumenten moeten kunnen kiezen voor kwaliteit. Deelname door primaire producenten aan een van deze regelingen garandeert dat die kwaliteit ook geleverd wordt. Uiteindelijk zal het aanbod van dit soort producten gebaseerd moeten zijn op de vraag uit de markt. Deelname aan een dergelijk gecertificeerd voedselkwaliteitssysteem brengt vaak echter extra kosten voor de landbouwer met zich mee. Kosten als gevolg van de veelal afwijkende productiewijze t.o.v. de reguliere landbouw, omschakelingsperiode en kosten die te maken hebben met certificering en het toezicht daarop.

Biologische landbouw

Door in elk geval producenten van biologische voedselproducten op grond van deze maatregel te ondersteunen wil Nederland ook gevolg geven aan het voornemen in het Europees Actieplan²⁷ de Verordening Plattelandsontwikkeling te benutten voor de verdere ontwikkeling van biologische landbouw. De biologische landbouw levert immers een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de landbouw. De huidige (intensieve) landbouw voldoet nog niet aan de eisen die de samenleving stelt op het gebied van duurzaamheid (milieu, dierenwelzijn, (agro)biodiversiteit, landschap en natuur). Biologische landbouw is een oplossingsrichting om de landbouw in Nederland duurzamer te krijgen. Een groter aandeel biologische landbouw in Nederland komt tegemoet aan de maatschappelijke roep om een duurzamere landbouw in Nederland. Een andere oplossingsrichting is het duurzamer krijgen van de gangbare, niet biologische landbouw. Ook deze oplossing is echter gebaat bij de biologische landbouw als voorbeeldfunctie.

Op dit moment zijn biologische producten in de winkel een van de weinige voor de consument herkenbare duurzame producten. Certificering en toezicht op deze certificering waarborgen de kwaliteit van biologische producten. Het EKO-keurmerk heeft zich ontwikkeld tot een krachtig en herkenbaar merk, waar consumenten vertrouwen in hebben. Daarnaast is de biologische keten een voorbeeld voor de gangbare keten. Er vindt spin-off plaats naar de gangbare landbouw; de biologische landbouw is de 'kraamkamer' voor verduurzaming van de gangbare landbouw²⁸.

De evaluatie²⁹ van de beleidsnota biologische landbouw 2001-2004³⁰ heeft uitgewezen dat met name de marktvrage de keuze voor biologische landbouw beïnvloedt. Het marktpotentieel is de trekkende kracht om biologisch te (gaan) produceren. Het is dan ook een positieve ontwikkeling dat de consumentenbestedingen aan biologische producten de afgelopen jaren zijn gestegen³¹, ondanks prijzenoorlog tussen de diverse supermarktketens en economische recessie.

²⁷ Europees Actieplan voor biologisch voedsel en biologische landbouw, Mededeling van de commissie aan de raad en het Europees parlement, Brussel, 10 juni 2004

²⁸ Kraamkamer van duurzaamheid; de innovatieve kracht van biologische landbouw voor verduurzaming van de gangbare landbouw, Wageningen UR, mei 2004

²⁹ Biologisch meer gangbaar, Evaluatieonderzoek Nota Biologische Landbouw 2001-2004, IME consult, juli 2004, p. 105-114

³⁰ Een biologische markt te winnen, Beleidsnota biologische landbouw 2001-2004, Ministerie van LNV, september 2000

³¹ zie EKO-monitor: <http://www.biologica.nl/eko-monitor>

Om op eigen kracht internationaal concurrerend te zijn is een voldoende kritische massa noodzakelijk. De biologische landbouw heeft op dit moment deze kritische massa nog niet bereikt. Om de biologische landbouw in de overgangperiode tot het uitgroeien naar een volwaardige sector te ondersteunen wil Nederland met deze maatregel een stimulans geven aan de eerste en daarom zeer belangrijke schakel in de biologische keten: de primaire producenten. De biologische productiewijze en de bijbehorende certificering en toezicht leveren extra lasten op voor biologische producenten. Terwijl er veel maatschappelijke waardering bestaat voor de bijdrage die deze landbouwers leveren aan verbetering van milieu, landelijk gebied en dierenwelzijn.

Doelen van de maatregel

Stimuleren van landbouwers om deel te (blijven) nemen aan een kwaliteitssysteem (i.c. biologische landbouw), omdat dit leidt tot een verbetering van de kwaliteit van producten en verduurzaming van productieprocessen in de landbouw, met hogere (markt)waarde van deze producten als gevolg.

Reikwijdte en acties

1. Steun wordt uitsluitend verleend voor landbouwproducten die voor menselijke consumptie zijn bestemd
2. De steun is een vergoeding voor de vaste kosten die voortvloeien uit het vrijwillig deelnemen aan een Europees voedselkwaliteitssysteem.
3. De steun mag geen betrekking hebben op regelingen die uitsluitend tot doel hebben de controle te verscherpen op de naleving van uit communautaire regelgeving of nationale wetgeving voortvloeiende dwingende normen.
4. Steun zal worden gegeven aan landbouwers die deelnemen aan de biologische landbouw. In het geval van biologische landbouw zal controle en sanctionering door Dienst Regelingen gebeuren op basis van de gegevens van de door Nederland op grond van artikel 9 van Vo. 2092/91 aangewezen controle instantie. Voorwaarde voor subsidiabiliteit is het aangesloten zijn bij deze organisatie als biologisch bedrijf en/of bedrijf in omschakeling. Indien niet meer aan deze voorwaarde wordt voldaan zal de subsidie stopgezet worden.

Soort steun

Subsidie

Begunstigden

Landbouwers die deelnemen aan een voedselkwaliteitsregeling zoals bedoeld hieronder. In het geval van biologische landbouw, gaat het ook om landbouwbedrijven in omschakeling naar de biologische productiemethode.

Lijst van EU en nationale kwaliteitsregelingen die in aanmerking komen voor steun, inclusief de lijst van producten die gekwalificeerd zijn voor steun onder het gekozen kwaliteitsregeling. Voor nationale regelingen een beschrijving van de regeling voor wat betreft de criteria opgenomen in de Verordening (EG) nr. 1974/2006

1. Als communautaire kwaliteitsregelingen worden aangemerkt:

- a) Verordening 510/2006 (geografische aanduidingen)
- b) Verordening 509/2006 (specificiteitscertificeringen)
- c) Verordening 2092/91 (biologische landbouw)
- d) Titel VI van Verordening 1493/1999 (wijn)

Voor producten onder a) en b) kan alleen steun worden gegeven voor producten die geregistreerd zijn in een van de registers van de Gemeenschap (zie:

- a) http://europa.eu.int/comm/agriculture/foodqual/quali1_nl.htm

In 2007 zal deze maatregel alleen gebruikt worden voor deelname aan biologische landbouw.

Indicatie van de officiële autoriteiten verantwoordelijk voor het toezicht op het functioneren van de kwaliteitsregeling en een beschrijving van de organisatorische arrangementen voor het toezicht

Controle en sanctionering door Dienst Regelingen zal gebeuren op basis van de gegevens van de door Nederland op grond van artikel 9 van Vo. 2092/91 aangewezen controle instantie. Voorwaarde voor subsidiabiliteit is het aangesloten zijn bij deze organisatie als biologisch bedrijf en/of bedrijf in omschakeling. Indien niet meer aan deze voorwaarde wordt voldaan zal de subsidie stopgezet worden.

Steunbedrag per in aanmerking komende regeling

1. De steun wordt ten hoogste gedurende vijf jaar verleend in de vorm van een jaarlijkse bijdrage. De hoogte van de bijdrage wordt bepaald op basis van de hoogte van de vaste kosten die zijn gemoeid met deelneming aan de desbetreffende regeling. Alleen de werkelijke kosten worden vergoed. Van deze kosten wordt maximaal 100% vergoed.

2. De maximale subsidie per bedrijf per jaar gedurende een periode van maximaal 5 jaar is 3.000 euro.

Motivering van de vaste kosten

1. Onder vaste kosten wordt verstaan: kosten verbonden aan het toetreden tot en de jaarlijkse kosten verbonden aan deelname aan het schema, met inbegrip van, waar nodig, controle- en inspectiekosten.

2. Voorkomen dubbele vergoeding:

Biologische landbouw

Artikel 22 lid 4 Vo. (EG) 1974/2006 is van toepassing, wat betreft de Regeling Stimulering Biologische Productiemethode, paragraaf 2: hectaretoeslag³². De landbouwmilieumaatregel RSBP vergoedt geen vaste kosten, maar gedeerde inkomsten.

Er zal geen nieuwe openstelling van de RSBP, paragraaf 2 meer plaatsvinden. Wel zullen lopende contracten worden afgehandeld. De begunstigden van de RSBP, paragraaf 2 ontvangen subsidie voor het realiseren van milieuverbeteringen, waarbij begunstigden een subsidie ontvangen voor de gedeerde inkomsten in de omschakelperiode dat biologische geproduceerde producten nog niet biologisch afgezet kunnen worden en/of steun ter tegemoetkoming in gedeerde inkomsten als gevolg van een door de aanvrager aangegane verbintenis om gedurende in ieder geval vijf jaar de biologische productiemethode voor te zetten³³. De RSBP, paragraaf 2 voorziet niet in een vergoeding van de kosten voor certificering.

Financiering

Soort	Totaal bedrag 2007-2013 (verwachting) (in miljoenen euro's)
Private financiering	0
Nationale publieke steun	4,5 top-up: 0,425
EU-publieke steun	4,5
Verwachte totaal voor 2007-2013	9,425

³² Deze regeling is per 1 april 2007 ingetrokken en vervangen door de Regeling LNV-subsidies (Staatscourant 15 februari 2007, nr. 33 / p. 8 e.v.. T.a.v. uitfinanciering blijven de voorschriften van de ingetrokken regeling van toepassing (zie art 6:3 van de Regeling LNV-subsidies).

³³ Zie beschrijving van de RSBP in: Plattelandsontwikkelingsprogramma Nederland Bijlagen, geconsolideerde versie september 2005, pag. 27.

Beschrijving van overgangsbepalingen

In POP1 is in 2006 de maatregel deelname aan voedselkwaliteitssystemen voor deelname aan de biologische productiemethode opgenomen. Deze maatregel wordt voortgezet onder POP2.

Subsidieregeling Stimulering voortzetting biologische productiemethoden (artikel 24 bis, ter en quater van Vo. 1257/1999).	Totale publieke steun € 4 mln. waarvan EU-bijdrage € 2 mln.	De uitgaven vinden plaats tussen 1/1/2007 en 31/12/2011 en worden bij de EU gedeclareerd uiterlijk 31/1/2012. Op deze verplichtingen/ uitgaven zijn de voorwaarden van POP1 van toepassing.
--	---	--

Gekwantificeerde doelen voor EU-indicatoren

Type indicator	Indicator	Nulsituatie	Streefwaarde
Output (verplicht)	Aantal begunstigde bedrijven dat deelneemt aan een voedselkwaliteitssysteem/label, onderverdeeld naar: - soort kwaliteitsschema - productcategorie	Biologisch: 1.468	Biologisch: 1.500

Aanvullende programma specifieke indicatoren en gekwantificeerde doelen

Output (nationaal)	Areaal onder een voedselkwaliteitssysteem/-label	Biologisch: 48.765 ha	Biologisch: 200.000 ha ³⁴ .
--------------------	--	-----------------------	--

Coherentie met de eerste pijler GLB³⁵

Zie hoofdstuk 10 van het POP2.

Nederland maakt geen gebruik van de optie als bedoeld in artikel 69 van Vo. 1782/2003 (zie brief Nederland aan de Europese Commissie van 20 juli 2004, kenmerk DL.2004/2243, houdende een mededeling ex art. 146 VO. (EG). 1782/2003). Derhalve is naast steun op basis van deze maatregel geen steun op basis van dat artikel mogelijk.

³⁴ Gebaseerd op doel om op 10 % van het landbouwareaal biologische landbouw te bedrijven

³⁵ Criteria en administratieve regels om te verzekeren dat activiteiten die uitzonderlijk profiteren van plattelandssteun onder steunschema's in annex I van de Verordening (EG) nr. 1974/2006 niet gesteund worden door andere relevante instrumenten van het GLB.